Les 3.1

Ik wil je wat vertellen!

Doel Blok 3

Leerlingen leren belangrijke communicatieve vaardigheden, zoals duidelijk communiceren, goed luisteren, vragen stellen, verplaatsen in het gezichtspunt van een ander, verschil van mening overbruggen.

Leskern

De leerlingen leren communicatieve vaardigheden als vertellen, luisteren, oogcontact maken en elkaar niet onderbreken.

Woorden

luisteren, vertellen, aankijken, niet onderbreken

Hulpzinnen

- Ik wil je wat vertellen.
- Begrijp je mij?

Materialen

- Logo Blok 2
- Logo Blok 3
- Illustratie Vertellen
- Illustratie Luisteren
- Illustratie Kijk elkaar aan
- Illustratie Onderbreek de ander niet
- Een vel papier voor een nieuwe Blokposter

Voorbereiding

- Denk na over wat u kunt vertellen over uw schoenen. Zorg dat u het kunt aanwijzen of visualiseren: waarom vindt u ze mooi (kleur, vorm), lopen ze fijn of juist niet (doe voor), waarom zijn ze een beetje beschadigd (wijs aan), hoelang heeft u ze al?

Agenda

- **Binnenkomer**
- **Wat gaan we doen en leren?**
- **Het verhaal van mijn schoenen**
- **Ik wil je wat vertellen**
- **Wat hebben we gedaan en geleerd?**
- **Afsluiter**

Binnenkomer

Doe een binnenkomer, bijvoorbeeld onderstaande.

Luister je even?
Laat de leerlingen door de klas lopen en op een teken stil staan.
Vraag de leerlingen hun ogen dicht te doen en wijs een leerling aan die een zacht geluid mag maken. Zodra de andere leerlingen het horen wijzen ze (met hun ogen dicht) in de richting van de leerling die het geluid maakte.
Terwijl iedereen zijn hand blijft wijzen in die richting, steekt de leerling die het geluid maakte zijn of haar hand op, zodat de leerlingen kunnen nagaan of ze de juiste leerling hebben aangewezen. *Wie heeft er goed geluisterd?* Laat de illustratie Luisteren zien.

Wat gaan we doen en leren?

Haal op waar het vorige blok over ging en laat het logo van Blok 2 We lossen conflicten zelf op zien.
Vertel: *Vandaag beginnen we met een nieuw blok.* Laat het logo van Blok 3 We hebben oor voor elkaar zien.

Vertel: *We gaan in dit blok leren om goed samen te praten en te luisteren naar elkaar.* Kijk maar naar het plaatje (logo van Blok 3). *Deze les gaan we oefenen met goed luisteren.* Vestig de aandacht op de agenda en vraag of deze akkoord is.

Het verhaal van mijn schoenen

Ik wil jullie wat vertellen *over mijn schoenen.* Laat de illustratie Vertellen zien. *Jullie gaan kijken en* **luisteren**. Laat de illustratie Luisteren zien.
Nodig de leerlingen uit om naar uw schoenen te kijken. Loop eventueel even rond in de kring. Ga weer zitten en vertel iets over uw schoenen: waarom u ze mooi vindt (kleur, vorm, wijs eventueel schoenen van leerlingen aan met de zelfde kleur of vorm), of ze fijn zitten en lopen of juist niet (doe dit voor), waarom ze misschien wat beschadigd zijn (laat zien hoe u af en toe met de neus van de schoen schuurt tegen de poten van uw stoel).
Vraag ook af en toe: **Begrijp je mij?** (laat eventueel een leerling vertalen). Wees daarbij attent op de betrokkenheid van de leerlingen.
Geef de groep opstekers voor hun luistergedrag. Vertel daarbij welk gedrag u zag aan de hand van de illustraties Kijk elkaar aan en Elkaar niet onderbreken, vul eventueel aan met: glimlachen, met hun houding naar u gericht, knikken. Misschien kunnen leerlingen zelf dingen noemen die ze gedaan hebben om goed te luisteren.
Geef tot slot leerlingen de kans nog iets te vragen. Laat duidelijk zien dat u dan naar hen luistert.
Nodig nu een leerling (die in staat is iets te vertellen over zijn of haar schoenen) uit iets over zijn of haar schoenen te vertellen. En vraag de andere leerlingen goed te luisteren; wijs hiervoor nog even op de illustraties.

Ik wil je wat vertellen

Afhankelijk van uw groep kunt u kiezen uit de volgende oefenvormen:

Oefenvorm 1:
Kies vier of vijf leerlingen (afhankelijk van de grootte van uw groep) die in staat zijn iets over hun schoenen te vertellen. De overige leerlingen verdeelt u over deze leerlingen, zodat er vier of vijf groepjes van 3 tot 4 leerlingen ontstaan.
Laat de vijf leerlingen over hun schoenen vertellen, eventueel in de eigen taal als u een groepje kunt vormen waarin alle leerlingen dezelfde moedertaal hebben.
Laat de leerlingen oefenen met luisteren in hun groepje. De leerling die verteld heeft, geeft tot slot opstekers aan zijn luisteraars. U loopt rond om eventueel helpende vragen te stellen of opstekers te geven over luistergedrag.
Geef tot slot de groep een opsteker voor de manier waarop ze verteld en geluisterd hebben. Pak het logo van Blok 3 en de illustraties erbij. *Ik heb gezien dat jullie oor hebben voor elkaar, net als de leerlingen hier op de plaat. Jullie lieten zien dat je goed kunt luisteren door:* **elkaar aankijken**, **elkaar niet onderbreken**, *te knikken.*

Oefenvorm 2:
Laat de leerlingen elkaar in tweetallen vertellen over hun schoenen met de coöperatieve werkvorm Tweegesprek op Tijd.
Maak tweetallen zoals de leerlingen in de kring zitten. U vraagt de leerlingen die links van u zitten hun stoelen een beetje naar elkaar te draaien, zodat ze goed naar elkaar kunnen luisteren en elkaar aan kunnen kijken.

Nu zijn jullie aan de beurt om te vertellen over je schoenen. Jullie gaan om de beurt vertellen over jullie eigen schoenen. (U kunt ook een ander onderwerp kiezen. Het helpt als het onderwerp aanwezig is, bijvoorbeeld een tekening of een knutselwerkje.) Als het vertellen nog niet haalbaar is voor een paar leerlingen, kunt u hen alleen de rol van luisteraar geven bij een ander tweetal. Of laat ze eventueel tegen een leerling vertellen in hun eigen taal.
Geef alle leerlingen denktijd.
Stem de spreektijd af op het niveau van uw groep. Als u ziet dat een paar leerlingen klaar is met vertellen geeft u het stopsignaal.

Vraag de leerlingen die verteld hebben of ze een opsteker kunnen geven aan hun luisteraar. *Wat hielp jou om goed te vertellen?*
Laat de leerling de opsteker gericht geven aan de luisteraar. Bijvoorbeeld: *Je keek me goed aan!* in plaats van: *Hij keek mij goed aan!*
Gebruik hierbij eventueel de illustraties, zodat leerlingen er naar kunnen wijzen als hun taal nog tekort schiet.
Laat nu de andere leerlingen vertellen.
Geef tot slot de groep een opsteker voor de manier waarop ze verteld en geluisterd hebben naar elkaar.
Pak het logo van Blok 3 en de illustratie Luisteren erbij. *Ik heb gezien dat jullie oor hebben voor elkaar, net als de leerlingen hier op de plaat. Jullie lieten zien dat je goed kunt luisteren. Door elkaar aan te kijken, niet te onderbreken, te knikken.*

Wat hebben we gedaan en geleerd?

Dit was de eerste les van Blok 3 We hebben oor voor elkaar.
We hebben geoefend met luisteren en vertellen.
Vat samen: *We weten nu wat we kunnen doen om goed naar elkaar te luisteren: aankijken, niet onderbreken, knikken. Zullen we daar de komende week met elkaar op gaan letten als we met elkaar praten?* Vraag wat de leerlingen willen noteren op de blokposter. Gebruik hierbij de illustraties uit de les.

Afsluiter

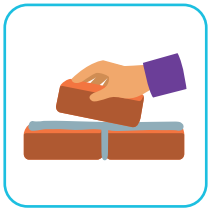
Doe een afsluiter, bijvoorbeeld onderstaande.

Regenstorm
Vraag de leerlingen in de kring te komen staan. *Doe mij na als ik je aankijk!* Herinner de leerlingen aan het oogcontact maken tijdens de les.
We doen samen het geluid van een regelstorm na. U begint met uw handen langs elkaar te wrijven. U maakt met iedere leerling om de beurt oogcontact zodat ze om de beurt ook in hun handen gaan wrijven.
Bij het tweede rondje knipt u in uw vingers, de leerlingen nemen het over. Vertel dat het langzamerhand harder gaat regenen.
De derde ronde klapt u op uw bovenbenen. Het gaat nog harder regenen.
De vierde ronde stampt u met uw voeten, inmiddels is het gaan onweren.
Nu laat u de storm weer afnemen. Na het stampen komt het klappen op de benen weer terug, daarna het knippen in de vingers en tot slot het wijven in de handen tot het weer helemaal stil is.
Sluit af met een opsteker voor het feit dat de leerlingen u goed aankeken.

Leerkrachtgedrag

- Gebruik deze week de hulpzinnen en woorden uit deze les.
- Geef opstekers voor goed luistergedrag.
- Laat zelf goed luistergedrag zien.
- Laat leerlingen die iets verteld hebben in de kring vertellen wie ze goed zagen luisteren.
- Laat leerlingen elkaar opstekers geven over luistergedrag.
- Stimuleer dat leerlingen een vraag stellen wanneer ze iets niet begrijpen of willen weten.
- Spreek af hoe leerlingen laten weten dat ze in de kring een vraag willen stellen.
- Stimuleer 'horizontale communicatie'. Probeer zoveel mogelijk leerlingen vragen aan elkaar te laten stellen in plaats van aan u als leerkracht.

Vervolgactiviteiten

Groepsgesprek

Houd een groepsgesprek over een onderwerp dat speelt in de groep (bijvoorbeeld over het buitenspel, wat doen we voor een leerling die ziek is, een gesprek over een item op het Jeugdjournaal). Vraag de leerlingen naar gespreksonderwerpen.
Geef opstekers voor goed luistergedrag en laat leerlingen ook elkaar opstekers geven.

Ik wil je iets vertellen!

Herhaal de werkvorm uit de les door leerlingen elkaar iets te laten vertellen. Dat kan gaan over iets zijn dat in de klas aanwezig is, waar ze op school graag mee werken of spelen.